

Posudek oponenta bakalářské práce

Zuzana Frébortová: Figurální tvorba Egona Schieleho a jeho výtvarné techniky

Autorka se ve své bakalářské práci zaměřila na příznačný aspekt tvorby Egona Schieleho, který představuje určitá korespondence emocionálně vyhoceného obsahu a částečně experimentálních nebo spíše neklasicky pojímaných výtvarných technik a postupů. Schieleho tvorba představuje velmi specifický typ výtvarného expresionismu a více než s kubizující deformací tvaru a barevnou nadsázkou (jako např. drážďanská skupina Die Brücke) pracuje s vrstvením, rozrýváním barevných hmot, jimž je přiznávána mnohdy barevná zemitost, nepestrost. Tím tato barevnost odkazuje k určité zárodečnosti, jakoby se jednalo mnohdy více o hmotu zvoucí k modelování než o malířský nástroj. S takovou „protoplazmatickou“ materií jsou ve výrazném kontrastu Schielovy ostré kresebné linie, které působí až dojmem řezů, zranění.

Autorka uvozuje svou práci relevantními informacemi o Schielově krátké umělecké a životní dráze, naplněné soukromými i veřejnými konflikty a peripetemi. Zároveň si všímá dobového kontextu, krizové či přelomové epochy počátku 20. století, s níž se vyrovnával i expresionismus německý (a to třeba i v poezii před první světovou válkou). Z tematických okruhů, jimž se Schiele kontinuálně věnoval, vybrala autorka zejména motivy deformované tělesnosti (tedy deformované v obraze). Ať už šlo o autoportréty, motivy mateřství či o vzácnější vícefigurální kompozice ad., často se zde projevuje několik návratných schémat, postupů a výtvarných strategií. Kontrasty potmělé barevnosti se signálními (mnohdy rudými) detaily, svár vrstevnaté, reliéfní hmoty barev a ostré, zraňující linie, rozlamování figur do nepravděpodobných, bolestivých póz (v nichž se konec konců ocitá v podobné době Kafkův „Umělec v hladovění“), stísněný, nehluboký nebo naopak vyprázdněný prostor, absence „správné“ perspektivy a anatomie i určitá „pokřivená“ verze secesní ornamentálnosti.

Autorka si po historickém a teoretickém uvedení všímá vybraných děl, s nimiž vešla do autopsie a její pečlivé pozorování, intenzivní setkání, vhled a prožitek těchto artefaktů dosvědčují i její fotografie celků i detailů Schieleho maleb a kreseb z muzea

ve Vídni ad. Její analýzy vzájemného, komplementárního působení expresivní, emocionální vyhrocenosti a technologických nezvyklostí, směsí, kombinací a experimentů v Schieleho dílech mají přesvědčivou výpovědní hodnotu a ukazují schopnost zastavit se před obrazem jako před adekvátním zdrojem myšlenkového zaujetí a obratu.

Autorka ve své bakalářské práci využívá vhodné kontexty a literární zdroje, struktura práce je funkční – postupuje od obecnějších oblastí ke konkrétnějším cílům. V tomto směru by bylo možno se nakonec soustředit na výrazně menší množství artefaktů a jejich rozbor rozpracovat. Práci doporučuji k přijetí a navrhuji hodnocení velmi dobře (tedy 2).

Václav Hájek